

ขนาดและรูปร่างที่เหมาะสมของแปลงทดลองขมิ้นชัน  
Optimum plot size and Shape for Curcuma longa L.

อุไรวรรณ นาสพัฒน์ อภรณ์ เจียมสายใจ<sup>1</sup> พุฒนา รุ่งระวี ชลธิชา เตโช สมร อ็อกเวชะ

บทคัดย่อ

ในปี 2547 และ 2548 ปลูกขมิ้นชันพันธุ์สุราษฎร์ธานี ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง จังหวัดตรัง แบบ Uniformity Trial คือ ปลูกติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ในพื้นที่  $9.8 \times 26$  เมตร ระยะห่างระหว่างต้น 35 เซนติเมตร ระหว่างแถว 50 เซนติเมตร โดยปลูก 52 แถว ๆ ละ 28 ต้น เก็บเกี่ยวเมื่อขมิ้นชันมีอายุได้ 10 เดือน โดยเว้นแถวริม 2 แถวโดยรอบ มีพื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 48 แถว ๆ ละ 24 หน่วยย่อย ๆ ละ 1 ต้น รวมเป็น 1,152 หน่วยย่อย ในพื้นที่ 201.6 ตารางเมตร ชั่งน้ำหนักผลผลิตของแต่ละหน่วยย่อย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติ เพื่อหาค่าความแปรปรวน (V) ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of Variation : CV) และหาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่เก็บเกี่ยวขนาดต่าง ๆ เป็น X และ ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (CV) เป็น Y จากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ในรูปสมการ  $y = ax^b$  ซึ่ง ผลการทดลองทั้ง 2 ปี ได้สมการ  $Y = 44.091x^{-0.2062}$  ( $R^2 = 0.9891$ ) หรือเขียนในรูปค่า logarithm ได้  $\log Y = 1.644 - 0.2062 \log X$  และสรุปได้ว่า ขนาดพื้นที่เก็บเกี่ยวที่เหมาะสมของแปลงทดลองขมิ้นชัน ไม่ควรจะน้อยกว่า 11.2 ตารางเมตร มีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าค่อนข้างยาว

คำหลัก : ขมิ้นชัน ขนาด รูปร่างแปลงทดลอง

<sup>1</sup> ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง